

TREND KENUPSIALAN WANITA DI SEMENANJUNG MALAYSIA:
SATU KAJIAN DARI ASPEK HIMPITAN PERKAHWINAN
(Nuptiality Trend for Women in Peninsular Malaysia: A Study from the Aspect of Marriage Squeeze)

MARINA ZAHARI, WAN NORSIAH MOHAMED & LAI LEE KUNG

ABSTRAK

Ketakseimbangan jantina dalam kalangan lelaki dan wanita yang belum berkahwin telah membawa kepada fenomena himpitan perkahwinan. Secara amnya, fenomena ini berlaku seiring dengan arus pembangunan negara. Dengan menggunakan data Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia, satu kajian telah dijalankan untuk mengesan aspek himpitan perkahwinan di Malaysia. Keputusan awal kajian mendapati fenomena yang diukur berdasarkan penunjuk nisbah jantina wujud di Semenanjung Malaysia. Lanjutan daripada dapatan tersebut, ciri-ciri demografi dan sosioekonomi wanita belum berkahwin dikenal pasti menggunakan model regresi logistik. Faktor yang didapati mempunyai hubungan dengan status perkahwinan ialah taraf pendidikan, jenis keluarga atau isi rumah, status pekerjaan, umur dan tempat tinggal. Secara khususnya, wanita yang tinggal sendiri, berpendidikan tinggi dan bekerja terutamanya sebagai majikan cenderung untuk lewat berkahwin. Lebih menarik lagi, kesan bagi sebahagian daripada faktor-faktor tersebut ke atas status perkahwinan berbeza mengikut kumpulan etnik.

Kata kunci: Himpitan perkahwinan; status perkahwinan; nisbah jantina

ABSTRACT

Gender imbalance among single males and females has led to the “marriage squeeze” phenomenon. Generally, this event arises in parallel with the rapid development of a nation. Using the data from the National Population and Family Development Board and Jabatan Perangkaan Malaysia, a study to detect marriage squeeze in Malaysia was conducted. An early finding of the study confirmed the existence of this phenomenon in Peninsular Malaysia measured by a sex-ratio-based indicator. Subsequently, the demographic and socioeconomic traits of single women were identified using a logistic regression model. Factors that were found to be associated with marital status were education level, type of family or household, working status, age, and place of residence. Women who were living alone, highly educated, and working as an employer were more inclined to delay marriage. Notably, the effects of some of these factors on the marital status differed according to the ethnic groups.

Keywords: Marriage squeeze; marital status; sex ratio

Rujukan

- Akers D.S. 1967. On measuring the marriage squeeze. *Demography* 4(2): 907-924.
Guttentag M. & Secord P.F. 1983. *Too Many Women? The Sex Ratio Question*. Beverly Hills: Sage Publications.
Jabatan Perangkaan Malaysia. 1991. *Laporan Am Banci Penduduk Daerah Pentadbiran 1991*. Putrajaya: Jabatan Perangkaan Malaysia.
Jabatan Perangkaan Malaysia. 2005. *Laporan Am Banci Penduduk Daerah Pentadbiran 2000*. Putrajaya: Jabatan Perangkaan Malaysia.
Kiecolt K.J. & Fossett M.A. 1997. Mate availability and marriage among African Americans. *African American Research Perspectives* 3(2): 12-18.
Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara Malaysia. 1995. *Kajian Penduduk dan Keluarga Malaysia*. Kuala Lumpur: Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara Malaysia.

- Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara Malaysia. 1999. *Profil Keluarga*. Kuala Lumpur: Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara Malaysia.
- Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara Malaysia. 2000. *Perkahwinan & Kestabilan Perkahwinan*. Kuala Lumpur: Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara Malaysia.
- Oppenheimer V.K. 1988. A theory of marriage timing. *American Journal of Sociology* **94**(3): 563-591.
- Quah S.R. 2003. *Major Trends Affecting Families in East and Southeast Asia*. New York: United Nations.
- Samaiyar P. 2004. Marriage squeeze and variations in marriage pattern: A state level study. Master Thesis. International Institute for Population Sciences.
- Saxena P.C., Andrez K. & Rozzet J. 2004. Nuptiality transition and marriage squeeze in Lebanon: consequences of sixteen years of civil war. *Journal of Comparative Family Studies* **35**(2): 241-258.
- Syed Abdul Razak S.M. 2009. Perubahan struktur umur penduduk: Impak dan cabaran kepada pembangunan negara. Dlm. Mohd. Fauzi Yaacob (pnyt.) *Malaysia: Transformasi dan Perubahan Sosial*. 191-206. Shah Alam: Arah Publications.
- Tan P.C. & Jones G.J. 1990. Changing patterns of marriage and household formation in Peninsular Malaysia. *Journal of Social Issues in Southeast Asia* **5**(2): 163-193.
- Tan P.C., Tan B.A., Tey N.P., Kwok K.K. & Subbiah M. 1988. *A Cohort Analysis of Recent Changes in Nuptiality Patterns in Peninsular Malaysia*. Kuala Lumpur: Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara Malaysia.
- Tey N.P. 2007. Trends in delayed and non-marriage in Peninsular Malaysia. *Asian Population Studies* **3**(3): 243-261.

*Pusat Pengajian Sains Matematik
Fakulti Sains dan Teknologi
Universiti Kebangsaan Malaysia
43600 UKM Bangi
Selangor DE, MALAYSIA
Mel-e: zmarina@ukm.my*